

Reixacs

L'Espunyola

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: A la zona de Sant Sadurní del Cint
Emplaçament C-26 km 134,6, trencall que indica Trasserra, seguir uns metres i trobarem el trencall de la casa.

Coordenades:

Latitud: 42.05949
Longitud: 1.75213
UTM Est (X): 396750
UTM Nord (Y): 4657135

Classificació

Número de fitxa 08078 - 25
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVI
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08077A005000050000HT
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dg., 06/06/2010 - 02:00

Descripció

Masia formada per la casa, el paller, i entre aquests dos edificis l'era, també alguns annexes i els camps de conreu ubicats cap a ponent i especialment cap al sud-oest, la zona més planera. La casa és de planta

rectangular, formada per planta baixa, planta primera i golfes, amb la façana principal orientada cap a migdia. És coberta a dos vessants amb el carener disposat nord-sud. L'edifici és construït en una zona en desnivell fet que li permet tenir accés a peu pla tant a la planta baixa com a la planta primera. La porta principal, la de la façana sud i a nivell de planta baixa, és una porta d'arc de mig punt fet de dovelles i muntants de pedra sorrenca ben tallada i polida, amb l'angle esbiaixat; al costat d'aquesta porta, però en el mur de ponent hi ha la traça d'una porta tapiada ja d'antic i que era de muntants de pedra i a l'interior llinda de fusta, a l'exterior ho desconeixem. Al mur nord hi ha la porta que dona accés directe a la planta primera, conserva l'arc de mig punt adovellat de pedra picada i polida, els muntants són refets. Pel que fa a les finestres i balcons, alguns són de factura recent, les conservades d'origen són de muntants i llinda plana de pedra picada i polida i algunes amb els angles esbiaixats. Es tracta d'una casa de dos cossos paral·lels orientats est-oest. A planta baixa al cos sud hi ha l'escala d'accés a la planta primera en l'angle nord-oest, i un mur que compartimenta l'espai, creant un àmbit al costat de llevant, destinat al bestiar; el cos nord és compartimentat en dos espais per un mur mitger que es desenvolupa fins a nivell de planta golfes, tot i que no arribava fins al carener, actualment sí. És interessant i poc habitual el tipus d'obertura que dona accés a cadascun dels tres espais amb que està compartimentada la planta baixa, són portes amb muntants de pedra i arc de mig punt adovellat de pedra sorrenca polida, en el cas de l'àmbit sud-est amb l'angle esbiaixat. A la planta primera hem de destacar que es conserva l'estructura de la sala al cos sud, amb l'habitació de la llar de foc amb el seu escó, a l'angle sud-oest, la fornícula on hi havia hagut la pica i que actualment conserva l'arc rebaixat i els muntants amb dues impostes per les posts a cada costat, tot de pedra polida, i al centre del mur mitger la capella; també en el mur mitger hi ha tres obertures que donen a estances del cos nord i que també són d'arc de mig punt de dovelles de pedra sorrenca polida sobre muntants del mateix material, similars a les de la planta baixa, en aquest cas totes amb els angles esbiaixats. La casa té un petit cos afegit al mur de llevant que es corresponia a la comuna. Els murs són fets amb un paredat poc acurat, format per pedres desbastades de mides i formes diverses i les cantoneres amb carreus força grans, més aviat allargats i la majoria tant sols desbastats. El paller, situat a tramuntana de la casa, ha sofert diverses ampliacions i modificacions al llarg dels anys però encara s'hi pot observar part de l'estructura original, de dos nivells, amb la façana principal cap al sud, on hi ha una obertura a planta baixa de grans carreus als muntants i llinda de fusta.

Observacions:

Gran part de la casa ha estat rehabilitada procurant conservar els elements originals de l'edifici.

Història

La primera referència documental coneguda de Reixachs la trobem en el fogatge del 1553 referent a "Castell Cera, Capolat, Lo Cint y Parrochias Abjacentes" en el qual consta Antoni Rexachs. En el Capbreu del Cint, Capolat i Castelló fet a ordres del Duc de Medinaceli, pres per Josep Thomasa Garrigó, notari de Cardona datat entre el 1789 i 1793 (ACA, Notarial, Cardona, Ca-1.046, fol. 108-111) hi consta que Josep i Jaume Rossiñol, pagesos del Cint, tenen el Mas Rexachs Jussà habitat i els masos Rexachs Sobirà i Soler rònecs, i n'aporta les afrontacions. En el mateix document en les anotacions d'altres masos o peces de terra apareix el Mas Reixachs, és el cas de la descripció de Joan Canudas i Puig, que té les cases i terres dites Can Ardit, la caseta i terres d'en Simonet, habitades i tres peces del Mas Reixacs (fol. 119); també consta una peça de terra de pertinença del Mas Reixacs anomenada Torruella amb la seva caseta, i que estava en mans de Francisco Reixacs (fol. 105). La documentació ens parla doncs, de que la finca del Mas Reixacs tenia almenys una casa principal que a finals del segle XVIII estava habitada i que hem de suposar que és l'actual casa de Reixacs que ha perdurat fins els nostres dies i que es podria correspondre amb el Mas Reixacs Jussà que s'esmenta, i d'altra banda els masos que apareixen en la documentació com a integrants dins la finca de Reixacs i que ja en aquelles dates estaven enrunats no se'n

coneix la seva ubicació. De tota manera hem de deixar com a hipòtesis el fet que l'actual casa es correspongui amb el Mas Reixacs Jussà, ja que la ubicació d'aquest faria pensar més en la correspondència amb el mas sobirà.

Posteriorment al llistat del llibre "Registro de las casas de campo de cada distrito y los aforados de guerra. nº63.1856 nº 32" (ACBR), també hi consta la referència a Reixachs. Al 1886 en el document de "Cumpliment pascual de la parroquia del Cint Any 1886", apareix la casa la Reixachs, i hi consten Ramon Rossiñol, Dominga (o Domingo), Benet, Ramon i Maria com a habitants del mas.

Bibliografia

IGLESIAS, Josep (1979). El Fogatge de 1553. Fundació Salvador Vives Casajuana, Barcelona.

